

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hetes sorja 30 fillér.

Világ folyása.

Az orosz-japán háború.

A japánok *Port Arturnál* az oroszok utolsó erődjét ostromolják. Az utóbbi napokban szakadatlanul a leghevesebb harc folyt és a japánok főképp a kikötő nyugati oldalát bombázzák. *Stössel* tábornok szemlét tartott a helyőrség felett és megmaradt csapatainak számát 20.000 főre teszi. Ez igazán csak maroknyi embernek mondható a japánok nagy haderejével szemben, akik egyébként is folyton újabb és újabb segélycsapatokat kapnak.

A *mandssuriai harcstéren* még nem állott be nevezetesebb fordulat. Az első hadsereg vezetését *Linevics* tábornok vette át. Szent-Pétervárról azt híresztelik, hogy *Kuroki* tábornok elesett: szétlépte egy orosz gránát. Utódja a mikádónak valami rokona volna, de a tényleges parancsnok *Nodzu* tábornok. — Ezt a hírt azonban nyilván csak hangulatkeltés céljából kolportálják, mert még eddig semmi féle oldalról sem nyert megerősítést.

Szent-Pétervárról épületes dolgokat jelentenek arról a viszonyról, amely a harcoló orosz hadsereg két legfőbb parancsnoka: *Alexejev* helytartó és *Kuropatkin* tábornok közt állott fenn. A két vezér ki nem állhatta egymást. *Alexejev* attól félt, hogy *Kuropatkin* a fejére nőhet, *Kuropatkin* meg számba se vette *Alexejev* rendelkezéseit. *Liaojang* és *Mukden* mindössze csak száz kilométernyire vannak egy-

mástól, de *Alexejev* és *Kuropatkin* Szent-Péterváron keresztül érintkeztek egymással. *Kuropatkin* egyenesen Szent-Pétervárra küldte jelentéseit és *Alexejev*, az alkirály, Szent-Pétervárról értesült arról, hogy mi történik a harcstéren. Az alkirály viszont szintén Szent-Pétervárra küldözte panaszait, amelyek sokszor fölöttébb nagyterjedelműek voltak. Akárhányszor megtörtént, hogy az élelmet és lőszert, sőt a csapatokat is, amelyekre sürgős szüksége volt *Kuropatkin*nak. *Mukdenben* napokig visszatarították és aztán ráadásul még helytelenül is irányították. *Kuropatkin* sokszor csak Szent-Péterváron keresztül tudta kieszközölni, hogy az történjék, amit szükségesnek lát. Azt mondják egyébként, hogy meglehetősen feszült a viszony *Kuropatkin* és *Linevics* tábornok között is. *Linevics* ugyanis régebbi csapatparancsnok, mint *Kuropatkin*, mindazáltal fölébe helyezték a fiatalabb tábornokot, aki különös kegyeltje a császárnak. *Grippenbergt* tábornok kinevezése *Alexejev* műve, ellenben *Kaulbars* tábornok kinevezése *Kuropatkin* óhajítására történt.

Az olasz választások eredménye.

Az olaszországi képviselőválasztásoknál a kormány oly nagy diadalt aratott, aminőt senki sem várt. Különösen a szűkebb választások eredménye volt meglepő. A választások előtt nagy egyenetlenség volt a szélső baloldal három csoportja: a szociálisták, republikánusok és radikálisok között. A rendfőntartó

pártok ellenben szorosán összefogtak és egyesült erővel harcoltak a «felforgatók» ellen. Klerikálisok és monarchisták, piemontiak és nápolyiak, akik egyébként nem nagy barátjai a kormánynak, most együtt járultak a szavazóurnához.

De az első vereség után a szélső pártok is belátták, hogy most nincs ideje annak, hogy belső ügyeik miatt viszálykodjanak. Összefogott tehát újra mind a három párt. *Ferri* felhívta lapjában, az *Avanti*-ban a szociálistákat, hogy szükség esetén a radikálisokra és republikánusokra szavazzanak. A kormánypárt erre megijedt. Oly hangok hallatszottak, amelyek a szűkebb választásoknál a szélső baloldal ekklasztikus győzelmét jósolták. A *Tribuna* mendőrogve ment neki *Ferrinek*, hiúságot, következetlenséget stb. hányva a szemére.

Aztán elkövetkezett a szűkebb választások napja és — a szélső baloldal újra vereséget szenvedett. A három párt egyikének sincs annyi tagja az új képviselőházban, mint a régiben volt. Szociálista most csak 29 van a házban, holott előbb 33-an voltak. Még kevesebben vannak a republikánusok és a radikálisok.

Ha *Ferri* vagy valamelyik más szociálista képviselő, aki két mandátumot kapott, átadja is az egyik mandátumát bukott kollegái valamelyikének, a szociálisták mindenesetre győnebbek lesznek, mint voltak. Ugyanez áll a radikálisokra és a republikánusokra is.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A mélységből.

I.

Himnusz a pénzhez.

Tiéd a hatalom, tiéd az élet,
Mert milliók sorsa a kezében van.
Hatalmad őrzés; minden nyitva néked,
Előtted semmi sem határtalan.
Te vagy az úr itt az egész világon,
Téged imád gazdag és szegény,
Miattad nyakunkon van a járom,
Mely mindeniknek ront az életén.

Hozzád könyörg a pária halandó,
Tehozzád sirja véres könnyeit,
Hozzád könyörg, ha lángeszű, ha gyarló,
Reméli, hogy a pénz majd megsegít.
Letörök nélküled az eszme szárnya,
Magasba, föl — óh, csak Te juttathatod;
Te vagy az ember minden vágya, álma,
Melyért odaad elvet, szándokot.

Ura vagy az életnek és halálnak,
A mindenséget Te kormányozod . . .
Eldobnak vallást és csak téged várnak,
Mint aki az üdvösséget hozod.
Óh Pénz! hatalmas Pénz! Téged imádunk,
Oltárokat emelünk Teneked;
Óh Pénz, hatalmas Isten, forró vágyunk,
Tehozzád zengünk esdő éneket.

Segíts! Segítsd aláztos szolgádat,
Ki a mélységből félve néz Reád,
Kinek lelkében hódoló imádat
Lakik Irántad s Hozzád mond imát.
Segíts mindenható, hatalmas Isten,
Könyörgve, esdve kérünk tégedet:
Ne vond el jótékony segélyed innen,
Hol félve, esdve hódolnak neked . . .

II.

Epilog.

De mit! Esdő himnuszt a pénznek?
Hisz hozzá hasztalan az ének,
— A porhoz ő is mostoha.

Akár a többi hatalom, olyan,
Könyörögünk mi bárhogyan,
Mégsem segít meg ő soha.

Hegedüs Gyula.

A fiu.

Irta: François de Nion.

I.

A szép madame Thoman öltözőjében a nagy tükör előtt állt s azzal volt elfoglalva, hogy fehér karjára rácsatolja a gyémántos karpereczet. Vonásain s kerek vállán alig látszott az évek nyoma, egyéb, hogy alig észrevehetőleg megvilágosodott a haj a halántéka mellett s kékes árnyék látszott a szemérszögletében. Fejét féldoldalt hajtva még egyszer megnézte magát a tükörben s meg volt elégedve önmagával.

— Hivassa fel Julient! — adta ki a parancsot.

Az udvarmester komolyan, méltóságosan megjelent s a félig nyitott ajtón keresztül fakó fény esett ráncos arcára.

— Rendben van minden? Semmi sem hiányzik? — kérdezte Mme Thoman.

— Semmi, asszonyom.

— Tudja, hogy Lusace herceg ő kegyelmessége ma nálam étkezik?

— Természetesen, asszonyom.

— Ma tehát nem úgy jelenti, hogy «nagyságos asszonyom, tálalva van», hanem így: «Kegyelmes herceg, tálalva van».

— Értem, nagyságos asszonyom.

— Nem fogja elfelejteni? Inkább ismétlje el még egyszer.

Az udvarmester sértődötten válaszolt:

— Ne gondolja, nagyságos asszonyom, hogy nagyságos asszonyomé az első ház, melyben szerencsém volt koronás főket kiszolgálni.

Alulról csöngetés hallatszott s nemsokára egy komorna nyitott be szelesen.

— Nagyságos asszonyom, nagyságos asszonyom!

Mme Thoman megfordult egész pompájában.

— No Claire, mi az?

— Monsieur Georges éppen most ér, kezett meg, mindenáron beszélni akar asszonyommal.

— Georges? Hogy jön most ide? Hadd jöjjön fel.

Nagyon jellemző, hogy éppen azok buktak meg a szocialista jelöltek közül, akik valamelyes politikai jelentőségre vergődtek és pártjukban nagy hirben állanak. Így például *Nofri*, aki Turinban bukott meg. *Nofri* nagyon ismert agitátor, aki nagy érdemeket szerzett az olasz vasutasok szervezése körül. Ő volt a múlt évi nagy vasutas-sztrájk vezetője és a közbenjáró a sztrájkolók és a kormány között. *Ferris* Rómában a kormányparti *Santini*-val szemben az buktatta meg, hogy a klerikalizmus is résztvettek a választásban. Még papok is szavaztak. A „*Non expedit*” tehát hallgatagon hatályon kívül van helyezve. Mert ki van zárva, hogy az olasz papok ezt a pápa engedelmével cselekedtek volna. A választások eredménye nagy kihatással lesz az olaszországi viszonyok legközelebbi alakulataira — úgy a mostani győzők, mint a legyőzöttek szempontjából.

LEGUJABB.

— *Táviratok és telefon-hírek.* —

A nagy harc. Pártértekezletek.

Budapest, nov. 16. A *Kossuth-párt* tegnap este *Kossuth* Ferencz elnöklei alatt értekezletet tartott a párt további magatartásának megállapítása végett. *Kubik* Béla jelentést tett a vitarendező bizottság működéséről. A párt arra törekszik, hogy a házszabály-revizio ügyében magas színvonalu vitát rendezzen és véleménye szerint nincsen semmi ok arra, hogy a párt eltérjen eddigi álláspontjától. *Kossuth* Ferencz arra kérte a pártot, hogy a házszabályok megvédése érdekében folyó vitát továbbra is magas színvonalon tartsa. *Thaly* Kálmán szintén erre kérte a párttagokat.

II.

Georges már ott volt az ajtóban. Egy percze megállt, mert elbódította az a ragyogás, melyet az anyja árasztott, de azután gyermekek sietséggel rohant hozzá. Az asszony előrenyújtott karokkal fogta föl a rohamot, lehajolt hozzá s homlokán csókolt.

— Hogy jössz ide? Csak nem követtél el valami ostobaságot? — kérde növekvő nyugtalansággal.

Ott állt előtte egyszerű gyalogos vadász egyenruhájában; nagy kezei esetlenül lógtak le a kabátja ujjából s mégis volt benne valami, ami az anyjára emlékeztetett. Ugyanaz a magas, karcsu, erőteljes növés s az a világos élénk szem, aminő az övé is lehetett fiatal korában.

A fiu hevesen tiltakozott:

— Semmit sem követtem el, mama.

— Hát akkor miért rohansz be, mint valami forgószél? Talán szabadságot kaptál?

— Igen. Kértem.

— S miért?

— Mert beszélni szerettem volna veled.

— De gyermekem, ma estére valami huszan hivatalosak hozzá; most igazán nincs időm veled csevegni... Azután ebben a ruhában nem ékezhetsz velünk. Nem is vagy bemutatva a hercegnek. Nem lehet. Majd pompás kis ebédet küldök föl a szobádba, megbizom *Claire*t, hogy legyen gondja rád. Semmi-
ben sem fogsz rövidséget szenvedni.

Alulról kocsizörgés hallatszott, lódobogással vegyest.

— Pszt, már jönnek is az első vendégek.

Le kell mennem. Lehet, hogy maga a herceg.

— Tehát ma egy herceg ebédel nálad?

— kérdezte a fiatalember fölhozott szemöldökkel.

— Persze. Nem is tudat? Hiszen a la-

A *néppárt* tegnap tartott értekezletén elhatározta, hogy változatlanul folytatja eddigi álláspontját, a végsőig küzdeni fog a házszabályok tervbe vett módosítása ellen és szükség esetén a legerélyesebb vitát provokálja.

A *nemzeti párt* kimondotta, hogy álláspontja teljesen megegyezik azokkal a nyilatkozatokkal, amelyeket *Apponyi* Albert gróf a képviselőház tegnapi zárt ülésén tett.

Politikai körökben az a vélemény, hogy a képviselőházban holnap lesz a döntő ütközet és holnap kezdődik a permanens ülés.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 16. A képviselőház mai ülésén *Jakabffy* elnököl.

Barabás Béla a házszabályokhoz szólva, áttér *Daniel Gábor* határozati javaslatára.

Az elnök ismételtén figyelmezteti, hogy ne terjeszkedjék túl a házszabályokon s végül megvonja tőle a szót.

Mesösy László a házszabályokhoz szólva, tul akar azokon terjeszkedni, de a többség nem engedi meg ezt neki.

Possgay, *Borbély*, *Szöts* Pál, *Kovács* Pál és *Udvary* Ferencz között személyes jellegű összeszólalkozások támadnak.

Polonyi Géza a házszabályokhoz szól. Kérde, hogyan fogják kezelni *Daniel Gábor* határozati javaslatát? Szóvá teszi *Tisza* István gróf miniszterelnöknek a szabad-
elvű párt értekezletén reá vonatkozólag tett megjegyzéseit és kijelenti, hogy azonnal leteszi mandátumát, ha a nemzetre veszedelemes *Tisza* István gróf visszavonul.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy amit *Polonyi* a szabad-
elvűpártban mondott, azt föntartja. Ha-

pokban is állt, hogy *Lusace* herceg ma nálam fog ebédelni. Nagyon szeretnék neki bemutatni, de ily ruhában, mint most vagy, nem lehet.

— Hallgasd csak, mama, párbajom volt.

— Szerencsétlen, párbajod? S azt épp ilyenkor kell elmondanod? Valószínűleg valami méltatlan hölgyért. Mondd el gyorsan, mennem kell, lent már várnak rám. Kell pénz?

— Nem.

— Hát akkor mit akarsz?

— Mindjárt meghallod. *Louis Legendrer* van szó, a 2. századtól. Miattad verekedtünk.

— En voltam az oka?

— Te. Azt mondta ugyanis... Szóval, olyat adtam neki, hogy megemlegeti. Három hónapig fogja nyomni az ágyat.

— Bátor fiu vagy, édes *Georges*. De szent Isten, már jönnek a vendégek.

— Csak egy pillanatig még. Megadtam neki a magáét, ez a rész el van intézve; de azért egyre bánt, a mit mondott.

— Beszélj gyorsan, már tükön ülök.

— Mondd csak, mama, milliomosok lettünk mink?

— Mi jut eszedbe?

— Mert tudom, hogy azelőtt a negyedik emeleten laktunk s szerény omnibuszon mentünk. Talán örököltünk?

— Épp most kell arról beszámolnom? Legyen eszed.

— Itt lassanként minden megváltozott, de nem kiserhettem figyelemmel, mert mindig a liceumban és az ezrednél voltam. De mikor *Louis* beszélni kezdett róla... Mondd csak, mama, vagyonos volt a papa, a mikor meghalt?

— Hát... persze, hogy az volt.

— Hogy van az, hogy nekem semmim-

tarozottan tiltakozik azonban ellene, mintha *Polonyi* valaha „tisztelt barátjának” nevezte volna. Baráti érintkezés köztük soha nem volt; mint miniszterelnöknek, mint a nemzet szolgájának, érintkeznie kell mindenkivel. Vajjon kívánatos-e *Polonyi* ittléte, afölött döntsön a *Kossuth-párt*, de *títhos* szavazással. (Élénk derűtség és taps jobbról; nagy zaj a baloldalon).

Az ellenzék eleinte sárt ülést kíván, de aztán eláll ettől.

Az elnök öt percze szünetet ad.

Szünet után *Kossuth* Ferencz szólal föl és kijelenti, hogy pártjának minden tagjával azonosítja magát.

Rakovszky István és *Szodorkényi* Nándor csatlakoznak *Kossuth* Ferencz fejtegetéseéhez.

Az ülés folyik.

Angol vélemény.

London, nov. 16. A *Times* külön cikkben foglalkozik a magyar politikai helyzettel s a dolgok állapotát Magyarországon aggályosnak tartja.

A háboru.

London, nov. 16. A japán főhadiszállásról érkezett hír szerint *Port Artur* parancsnoka, *Stössel* tábornok megsebesült és kórházba kellene mennie. *Stössel* azonban nem akarja elhagyni állását és kijelentette, hogy inkább meghal, semmint visszavonuljon. Az orosz csapatokat a folytonos nehéz munka, a roppant fáradtság és az élelemhiány nagyon elcsigázta. A helyőrség egyrésze már kész volna megadni magát, de a tisztok akadályozták ezt. A japánok azt hiszik, hogy a portarturi helyőrség immár eljutott az emberi kitartás végső határához.

— Talán nem tudtam, hogy hova akarsz kilyukadni? Tehát pénz kell, ugy-e? Majd fölkeresem a jegyzőnket s az majd megmondja, hogy mi a tied...

S kitörő haraggal folytatá:

— A mit itt látsz, mind az enyém, érted? Minden... s most lemegyek.

Georges mozdulatlanul ott maradt s tekintete majd átfurta a perzsa szőnyeget.

— De honnan van mindez? Tudni akarom, hogy az a pénz, mit havonként küldesz, becsületes pénz-e?

— *Georges*!

— Szavamat adom neked, hogy ha nem magyarázol meg mindent...

Fölvetette a fejét s kinyújtott keze majd az anyjának ékszerekkel megrakott keblét érte.

Alulról ismét kocsizörgés hallatszott föl.

— Ereszsz, *Georges*. Ha a herceg most jönne, lehetlenné lennék téve. Hiszen lent kell öt várnom a lépcsőnél. Fogalmad sincs az etikettől.

— Mit törődöm vele! — mondá *Georges* türelmetlenül. — Felelj! Nem élhetek becstelennül. Katona vagyok s nem akarok fia lenni egy...

Kivülről *Claire* szava hallatszott:

— Nagyságos asszonyom, a herceg ő fensége.

Mme Thoman türelmetlenül lökte félre a fiát, hogy az ajtóhoz siessen.

— Helyes, ha magad is így akarsz, — mondá *Georges* izgatottan.

Hosszu uszályát fölkapva, gyorsan lesietett a lépcsőn, mikor egy kis tompa durranás remegtette meg a szívet. Meghökkenve állt meg.

Csifu, nov. 16. Port Arturnál szombaton rendkívül heves harcz folyt. Az orosz helyőrségben kiült a tyfus. A japánok megkísérelték a vízvezeték megmérgezését. Két japánt, akik kínaiaknak öltözve, behatoltak a várba, az oroszok felakasztották.

Szent-Pétervár, nov. 16. A csár tegnap délután *Alexajev* helytartót fogadta. A helytartó kimerítően referált a keletázsiai helyzetről. *Alexajev* a legközelebbi napokban hosszabb tartózkodásra Krim félszigetre utazik pihenés céljából, azután ismét visszatér helytartói állásába a Keletre.

Berlin, nov. 16. A *Tageblatt* tudósítója azt táviratozza *Mukdenből*, hogy ott a helyzet változatlan. Az utóbbi napokban azt hitték, hogy több helyen összeütközésre fog kerülni a dolog. Az ágyúzás a rendesnél hevesebben folyik, de úgy az orosz, mint a japán hadállások, daczára az ellenséges seregek közelségének, oly erősek, hogy a támadás csak meglepetés esetében sikerülne. Az orsz. hadsereg ágyúkkal jól el van látva és egész arcvonalára kiterjedő akadályokat épít fel. Az ágyúk úgy vannak felállítva, hogy szinte lehetetlen, hogy a japánok azokat észrevegyék. Hetek óta érkeznek *Mukdenbe* hosszú vonatok. Az élelmezés rendszeresítve van, az egészségi állapot kielégítő, az időjárás szokatlan enyhe és a csapatok szelleme kitünő. Általában azt hiszik, hogy Oroszország a háborút a teljes győzelemig fogja folytatni. A felette kedvelt *Linsvics* tábornok megérkezése a csapatokba új bátorságot öntött. Az utolsó hetekben az orosz hadsereg jelentékenyen megszorodott.

London, nov. 16. *Washingtonból* táviratozzák tegnapi kelettel: *Cassini* gróf orosz nagykövet ma kijelentette, hogy

— Csak meg akar ijeszteni, — nyugtató meg magát s lesietett a lépcsőn. Az előcsarnokba még jókor érkezett, hogy a poczakos herceget üdvözölje, a kit éppen két inas hámozott ki a drága bundájából.

III.

Utolsó vendégének még egyszer megszorította a kezét.

— Minden kitünően ment.

— Köszönöm a szeretetreméltóságát, édes márk.

Alig zárult be mögöttük az ajtó, az asszony idegesen összekapta nehéz selyemruháját s szinte futva ment föl a lépcsőn?

— Hol van Monsieur Georges? — kérdezte idegesen, de azután összeszedte magát s nyugodtabban mondá:

— Mindennel ellátták? Kedélyessé tették neki az estét?

— Hát nagyságos asszonyom nem tudja?

— Mit? Mi történt?

Claire kaján szelidséggel mondá:

— Ha nagyságos asszonyom fáradságot venne magának velem jönni...

Mme Thoman követte, míg — öt óra óta sejtette ezt a látványt — egy fehér ágyon, egy éjjeli lámpa gyér világánál egy vérrrel előntött testet vett észre.

— Mi történt szegény fiúval? Hogy sebesítette meg magát? Küldtek orvosért?

— Küldtünk, nagyságos asszonyom, épp most ment el, egy óra múlva visszajön. Nem mertem nagyságos asszonyomat zavarni...

A haldokló halkán hörgött, mint a megpirongatott gyermek, a ki még álmában is zokog.

Oroszország a háborút a végsőig, azaz a tökéletes győzelemig folytatni fogja. Kötelességének tartja elismerni, hogy Oroszország hadiműveleteit semmi szín alatt sem fogja felfüggeszteni. A békeajánlatokról és a más hatalmak által való közvetítésről szóló híreket véleménye szerint csak azért hozták forgalomba, hogy a nyilvánosságot a háboru közeli végéről meggyőzzék és hogy ezáltal a japán kölcsönt előnyösebb színben tüntessék fel. Oroszország cselekményeibe semmiféle beleszólást nem enged, éppúgy mint Angolország nem engedte azt a búr háboru és Északamerika a spanyol háboru alkalmával. Oroszországnak, melynek évi bevételei egy milliárd dollárt meghaladnak, nem kell aggódnia a háboru pénzügyi következményei miatt. Főlöszleg az orosz pénzügyeknek szoliditásáról és kitartó erejéről beszélni.

Öngyilkos lelkész.

Rossnyó, nov. 16. *Zsuzs* Pál oláh-pataki evang. lelkész ma reggel agyonlőtte magát. Válopörben állt a feleségével s az asszony följelentésére a rozsnyói büntetőbírószág fogház- és pénzbüntetésre ítélte. *Zsuzs* nem akart az ítélet ellen fölebbezni és kijelentette, hogy ez halálos ítélet. Nagytehetségű ember volt és nemrég igen értékes tudományos munkát irt.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai ezentúl mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva 6. szám* és a *Corsia Deák 34. szám* alatt levő dohánytözsében (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **Személyi hírek.** *Mária Josefa* főhercegné, *Otto* főherceg neje, aki néhány nap óta Abbaiban időzik, a legközelebbi napokban a *Dalmát* haditengerészeti yachton Dalmáciába fog kirándulást tenni. — *Pongrácz* Jenő főállamügyész tegnap a fővárosból ideérkezett és megkezdte az ügyészégi hivatal és börtön inspicziálását.

— **Rendjelviselési engedély.** A hivatalos lap jelentése szerint a király megengedte, hogy *Mitrovics* Gusztáv, a fumei rendőrség parancsnoka, az ötödosztályu Medzsidjendret elfogadhasssa és viselhesse.

— **Hajóstársaságok békekötése.** *Budapestről* írják lapunknak: A Berlinből érkező jelentések, hogy a hajóstársaságok tarifaharcza véget ért, általános megegyedést keltettek, különösen azért, mert a jelentések hozzáfűzték, hogy az a magyar kormány és a Cunard-társaság között kötött megegyezést a magyaroknak Északamerikába való kivándorlásánál semmi tekintetben sem érinti, továbbá hogy a Berlinben megállapított határozatok a magyar kormány beleegyezésének fentartásával hozták. *Inverclyde* lord, a Cunard Line elnöke és *Moorehouse*, a társaság vezérigazgatója tegnap *Budapestre* érkeztek, hogy *Tizza* István gróf miniszterelnöknek jelentést tegyenek és a megegyezéshez a kormány helybenhagyását kikérjék. Eszerint a Cunard-társaság által létesített fume—new-yorki vonal évi 26 hajómenettel továbbra is üzemben marad. Utóbb bebizonyult, hogy a társaság fume—new-yorki vonalán nem szállíthatják az összes kivándorlókat, tehát arra vonatkozólag is meg akarnak

egyezni a magyar kormányval, hogy azokat a kivándorlókat, akiket nem szállíthatnak a nevezett vonalon, az északi vonalon szállíthassák. Természetes, hogy úgy a fumei, mint az északi vonalon történő kivándorlások fölött a kormány tovább is gyakorolja a felügyeletet. A Cunard Line megbízottjaival egyszerre érkeztek meg *Kuranda* és *Frankfurter*, az Adria-társaság igazgatói. — *Londonból* táviratozzák, hogy a White Star Line helyiségeiben *Ismay*, a hajóstrózt vezérigazgatójának elnöklété alatt ülést tartottak az amerikai és a kanadai hajóstársaságok megbízottjai, akik szintén elfogadták a berlini megegyezés pontjait. Az árakat ismét a rendes árak magasságára emelték fel. — *Liverpoolból* táviratozzák, hogy az Északnémet Lloyd ügynökeinek azt hagyták meg, hogy az amerikai vonal hajóira ne vegyenek fel többé harmadosztályu utast.

— **Göre Gábor Fiumében.** Kitünő irónknak, *Gárdonyi* Gézának országszerte kedvelt, humoros népies alakja: *Göre* Gábor bíró ur, vigsággal teljes, jóízű estét szerzett tegnap a *De la Ville* kávéházban levő orfeum közönségének. *Göndör* Aurél, a széles körökben ismert jónévű artista, aki Budapesten is nagy kedveltségnek örvend, tegnap este ünnepelte a tizenötödik évfordulóját annak, hogy a színpadra lépett és ez alkalomból mutatta be *Göre* Gábor bíró ur alakját a fumei közönségnek. Alakítása igazán törülmetezett magyar humorral volt teljes és minden egyes dala zugó tapsot keltett. Tisztelői nemzeti színű szalaggal díszített, másfél méter magas babékoszorúval tüntették ki a derék artistát. *Göndör* Aurél tizenegy esztendeig mint színész működött az ország különböző színpadjain, négy év óta pedig kiváló tagja a magyar artista-világnak, aki alakításaival bizonyosságot tesz róla, hogy az orfeumok deszkáin sem föltétlenül szükséges a sikamlós frivolság, hanem ott is nagyobb és maradandóbb sikert arat az eredetiséggel fűszerezett értékesebb alakítás.

— **A dalmát hajózás.** Megemlékeztünk már arról a szerződésről, amelyet az Osztrák Lloyd kötött a dalmáciai kis hajósvállalatokkal abból a célból, hogy a dalmát forgalmat Fiumétől lehetőleg elterelje. Mint ujabbán jelentik, a szerződés lényege az, hogy az Osztrák Lloyd szubvencziójának 55 százalékát átengedi a dalmát hajósvállalatoknak. Ezek: a *Ragusea*, a *Zaratina*, a *Rismond* testvérek-czég, a *Topics Saerafin* és társa-czég, továbbá a *Negri Pio*-czég. Ennek fejében a nevezett vállalatok átveszik az egész teherszállítást és a helyi személyszállítást, amelyet eddig a Lloyd látott el, a Lloyd pedig megtartja a hetenkint háromszori gyorsjáratot Triesztből Raguzába s ezenfelül a hetenkint egyszer közlekedő gyorsított teherszolgálatot Albániába. A trieszt—raguzai gyorsjárat részére első osztályu gőzhajókat fognak szolgálathá állítani, amelyeknek sebessége tizenhatsz mértföld lesz óránként. De a Lloyd által átengedett szubvenczió segítségével a dalmát hajósvállalatok is olyképen fogják két éven belül hajóállományukat rekonstruálni, hogy a *Ragusea* majd két gyorsvonalat láthat el. E szerint akkor majd hetenkint öt gyorsgőzös fog Triesztből Dalmáciába indulni, holott ez idő szerint csak a *Graf Wurmband* gőzös közlekedik egyszer hetenkint. A hajósvállalatok a mellékvonalakon is jobb hajókat fognak szolgáltatni

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Zárletek.)

1904.

november

15 16

Budapest. Aranyjár.

4%	K.	118.75	
Koronajár: 4%	"	98.15	
3 1/2	"	89.—	
Magyar földteherment.			
4%	"	98.—	
Horv. Szlavon	"	98.50	
Tisza-szab.	"	102.—	
Osztrák papírjár.	"	99.50	
" ezüst	"	100.—	
" arany	"	119.50	
" korona	"	99.75	
Osztrák-magyar bank	"	1035.—	
Magyar hitelbank	"	798.25	798.—
Osztrák hitelbank	"	673.50	673.—
Osztrák-magyar vasut	"	652.50	
100 márka	"	117.85	
London vista	"	239.50	
Páris	"	95.30	
20 frankos arany	"	19.00	
100 lira (olasz)	"	95.30	
20 márka	"	23.50	

Bécs. Magyar hitelr. K. —.— 798.—
Osztrák hitelr. . . . . " —.— 673.—

Rimamurányi	"	—.—	
Union-bank	"	—.—	
Magyar államvasut	"	—.—	
Leszám. bank	"	—.—	
Jelzálogbank	"	—.—	
Adria	"	—.—	
Länderbank	"	—.—	
Lloyd	"	—.—	
Török sorsjegy	"	—.—	
Berlin. Osztrákhitelr.	"	211.60	

Budapesti árutőzsde.

Buza április	"	10.31	10.27
október	"	8.81	8.76
Rozs	"	—.—	—.—
április	"	7.96	7.94
Zab	"	—.—	—.—
április	"	7.17	7.18
Kukoricza október	"	—.—	—.—
május	"	7.62	7.59
Zsir	"	66.—	66.—
Szalonna	"	56.—	55.—

Newyorki gabonátőzsde.

(Sürgönyjegyzés.)

Buza loco	Cent.	121 1/8	—.—
december	"	118 1/8	—.—
május	"	113 3/4	—.—
Tengeri	Cent.	58 3/4	—.—
december	"	52—	—.—
május	"	—.—	—.—
Fuvardíj Liverpoolba pence		1.	

Gyarmatárak.

Kávé.

Havre Santos good average:			
December	Frank	46.—	46.—
Márczius	"	47.—	46.50
Május	"	47.50	47.—

Hamburg Santos good average:

December	Márka	37.50	—.—
Márczius	"	38.25	—.—
Május	"	38.75	—.—

Newyork:

Fair Rio loco	Cent.	8 7/16	—.—
November	"	6.85	—.—
Február	"	7.15	—.—

Cukor.

Prága franco Aussig kész . K.		32.75	32.75
" uj		25.—	25.40
franco Prága raff.		—.—	—.—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Feladós szerkesztő:

Mural Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

A „Faginea” kiviteli részv.-társ.

t. részvényeseit tisztelettel meghívja a f. é. december hó 7.-én d. e. 11 órakor Fiumében a társaság irodájában megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

melynek tárgysorozata a következő:

1. Az igazgatóság jelentése a folyó üzletmenetről,
2. Az alapszabályok módosítása,
3. Új igazgatósági tagok választása,
4. Esetleges indítványok.

Fiume, 1904. november 15.

Az igazgatóság.

Reform a fűtés terén!
Brikett (Koczkaszén.)

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50.
Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatálható, tehát a vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Milletti R., Mercato Coperto és Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár

Valódi.

Valódi.

Amerikai czipők

urak és gyermekek részére csak

GEORGIJEVIC S.

elsőrangú czipőüzletében, Via Governo kaphatók.

Legnagyobb raktár pesti divat szerinti valamint francia és angol czipőkben legfinomabb kivitelben és legolcsóbb árban.

Megrendelések és javítások eszközöltnék.

Hirdetések

a kiadóhivatalban felvételnek.

Chincaglierie

„IRIS“

Piazza Elisabetta 2. sz.
Moretti-, japán-
és kagyló áruk.

Nagy választék bőr ezüst és
diszmi árukban.

Olcsó szabott áruk.

Sok pénz!

500 koronáig kereshetnek minden rangu egyé-
nek havonként, risikó nélkül mellékkereset gyá-
nánt. Bővebbet A. B. 28. alatt Annoncen Bureau
des „Merkur“ Stuttgart, Schwabstr.

EREDETI

SINGER

Varrógépek

Singer Co. varrógép részvény-társaság

FIUME, Adria palota.

„Gyógyszertár alla Salute“

Dr. A. Mizzan

— Erzsébet téren az Adria palotával szemben. —

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — El-
tünteti a fejkorpát, puhítja a haját és erő-
síti a hajgyökereket, megakadályozza a haj-
hullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű-
vasa által a légszervekre oly kellemes és jó
hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja
és ozondussá teszi a levegőt. *Nélkülözhetten*
minden háznál, különösen beteg és gyer-
mekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Van szerencsém a n. é. közönség becses
tudomására hozni, miszerint a

Via Clotilde Inferiore 1. szám.

Szolgálat közvetítő irodát
nyitottam.

Felkérem úgy a szolgálatadókat, mint a
szolgálat keresőket, hogy bizalmukkal meg-
ajándékoznai sziveskedjenek.

Tisztelettel

Bürger Jakob.

No. 20620.

NOTIFICAZIONE

concernente l'esposizione delle liste degli elettori per l'annuale
elezione suppletoria del rappresentanti municipali.

Si rende di pubblica ragione che col giorno 15 mese corr., vengono
esposte nell'albo municipale le liste elettorali per l'elezione suppletoria dei
rappresentanti municipali, i di cui seggi saranno vacanti con la fine dell'anno
in corso.

Per la produzione di eventuali reclami contro le liste stesse, resta
fissato il termine di giorni 14, cioè a dire a tutto 28 novembre a. c. coll'espiro
del qual giorno non saranno ammesse altre eccezioni contro la legalità delle liste.

Ogni membro del Comune, nel godimento del diritto di elezione, può
reclamare l'iscrizione di un elettore od eleggibile, che non fosse riportato
nelle liste, o chiedere la cancellazione di chi vi fosse stato indebitamente
compreso, e così pure esigere la rettificazione di qualsiasi altro errore incorso
nella compilazione delle liste (§ 36 dello statuto civico);

I reclami contro le liste sono da prodursi in iscritto, oppure anche
verbalmente a protocollo presso il Magistrato Civico (nell'ufficio del concepista
municipale Dr. Antonio Vio).

Contro la decisione del Magistrato resta libero di presentare ricorso
entro giorni tre alla Delegazione municipale.

Questi ricorsi devono prodursi al Magistrato — in iscritto od a voce,
come sopra indicato — e vi deve essere munito il certificato della Cassa
civica comprovante il deposito fatto dal ricorrente di Cor. 20, importo che
gli verrà restituito ove siasi fatto luogo al ricorso mentre in caso contrario
andrà devoluto a scopo pio.

Contro le decisioni profferite dalla Delegazione municipale è ammessa
la querela al regio ung. Tribunale Amministrativo, da prodursi presso il
Magistrato Civico entro giorni 15 dal giorno che segue immediatamente al-
l'intimazione della rispettiva decisione.

Un esemplare dello statuto Civico nonchè un esemplare dell'articolo
di legge XXXIII dell'anno 1874, che nel suo capitolo I. norma il diritto
elettorale, valevole anche per le elezioni municipali, vengono contempora-
mente esposti nell'albo municipale.

Dal Magistrato Civico.

Fiume, 14 Novembre 1904.

A legszebb és leghasznosabb ajándékok.
Nagy raktár: Alpacca és Chinaezüstökben és Lámpákban.

Karlsbádi és francia
porcellán
és üveg készletekben.

Mindennemű üvegtáblák,
tűtrők és képeretek
leolesóbb áruk mellett.

Jacques Weiss veje: WEISZ SALAMON-nál.
FIUME. Az Adria-palotával szemben.

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdaiban Fiume, (Adria-palota, Riva Szápáry).